

Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1 e-mail: biuro@ozrss.pl <http://ozrss.pl>

KRS: 0000292252 REGON: 141392373

Warszawa, dn. 15.11.2018 r.

Pan Wojciech Kaczmarczyk
Dyrektor
Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Szanowny Panie Dyrektorze

Pozwalam sobie przekazać w załączeniu uwagi Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych do projektu Regulaminu Konkursu FIO w 2019 r.

Uwagi zostały skonsultowane i uzgodnione z przedstawicielami spółdzielni socjalnych na IX Ogólnopolskim Forum Spółdzielni Socjalnych oraz z Zarządem Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU
Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego
Spółdzielni Socjalnych
Cezary Miżejewski
Cezary Miżejewski

Załącznik

1. Formularz konsultacji społecznych projektu Regulaminu Konkursu FIO w 2019 r.

Dane Podmiotu			
Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi		Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych OZRSS), Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS)	
Osoba do kontaktu		Agnieszka Deja	
Adres e-mail		a.deja@ozrss.pl	
Formularz konsultacji społecznych projektu Regulaminu Konkursu FIO w 2019 r.			
Lp.	Część/rozd/pod rozd.	Treść uwagi	Uzasadnienie
1.	III. Środki finansowe na realizację zadań publicznych. Czas realizacji zadań. / 3. Czas realizacji zadań – str. 9	Proponujemy wskazanie okresu możliwości dofinansowania projektów od: 1 marca 2019 r.	<p>W regulaminie wskazano termin dot. możliwości dofinansowania projektów realizowanych od 1 stycznia 2019 r. Z dotychczasowej praktyki w zakresie procesu oceny złożonych w FIO wniosków wynika, że optymalnym okresem od jakiego powinna być uwzględniana kwalifikowalność środków to okres ok. 3 mies. od zakończenia naboru projektów. Możliwość finansowania projektu od stycznia wskazuje na podejmowanie przez organizacje ryzyka w zakresie rozpoczęcia realizacji działań projektowych bez informacji o przyznanej dofinansowaniu. Może to oznaczać, że organizacja ryzykuje i rozpoczyna działania w projekcie od stycznia 2019, a dopiero około marca 2019 dowiaduje się, czy otrzyma dofinansowanie. W praktyce oznacza to, że:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) organizacje będą planowały projekty od stycznia przy pozorowanych działaniach (których realizacja nie wpłynie znacząco na harmonogram projektu, który będzie można nadgonić po otrzymaniu informacji o dofinansowaniu), które miałyby pozwolić im na minimalizowanie ryzyka braku środków na realizację projektu w sytuacji nieotrzymania dofinansowania; 2) organizacje decydując się na podjęcie ryzyka i realizację projektu od stycznia będą oczekiwały do około maja na środki w ramach dotacji przyznanej na

			<p>realizację danego projektu. Z dotychczasowej praktyki działania Programu FIO wynika, że organizacje, które otrzymały decyzję o dofinansowaniu oczekują od kilku tygodni do kilku mies. na podpisanie umowy i wreszcie przekazanie środków.</p> <p>Wskazywanie możliwości realizacji projektu od stycznia może być bardzo mylące dla młodych, niedoświadczonych organizacji, składających ofertę po raz pierwszy do konkursu w ramach FIO, które mogą zdecydować na planowanie i realizację projektu od stycznia. Dla bardzo wielu z nich będzie to oznaczało, że jeżeli w styczniu 2019 nie będzie informacji nt. wyników konkursu FIO nie będą podejmowały one żadnych działań do chwili, co najmniej, ogłoszenia wyników konkursu. W efekcie dla samego NIW-CRSO może to oznaczać negocjacje i zmiany w budżetach i terminach realizacji projektów zaplanowanych pierwotnie do realizacji od stycznia 2019, które otrzymały dofinansowanie i których nie rozpoczęto w zakładanym w ofercie terminie (Oferenci mogą chcieć przesunąć termin realizacji projektu od okresu ogłoszenia wyników i wprowadzać zmiany w budżecie od tego okresu).</p>
2.	V. Kryteria wyboru ofert / 1. Kryteria ogólne – str. 16	<p>Rezygnacja z ogólnej oceny pomysłu.</p> <p>W sytuacji gdyby miały być premiowane, dodatkowo wyróżniane pomysły „wybijające się” na tle innych („wartościowe”) można powrócić do rozwiązania stosowanego w poprzednich edycjach konkursów w ramach FIO – gdzie ekspert oceniający daną pulę ofert, która została mu przydzielona (np. 30 ofert)</p>	<p>1. Wprowadzenie ogólnej oceny projektu oznacza wprowadzanie podwójnego standardu oceny. Ocena merytoryczna złożonej oferty ma być dokonywana zgodnie z art. 30 ust. 4 ustawy o NIW (w tym ocena dot. wpływu działań zawartych w ofercie na uczestników, organizacje zaangażowane w realizację oferty oraz inne podmioty będące interesariuszami działań. W tym także trwałość rezultatów działań zawartych w ofercie i jakość środków mających na celu upowszechnienie rezultatów – kryterium 3), a z drugiej strony ma być dodatkowa ocena ogólna pomysłu, która powieli ocenę w zakresie kryteriów merytorycznych odnoszących się do potencjału wprowadzenia zmiany społecznej – czyli osiągnięcia zaplanowanych rezultatów i ich trwałości. Także ocena C pokrywa się z zakresem szczegółowej oceny merytorycznej wskazanej w pkt. 1 (Adekwatność oferty w odniesieniu do celów programu oraz celów i potrzeb jego uczestników i organizacji zaangażowanych w jego realizację). W praktyce ocena ogólna może niewiele pomóc w przypadku projektów, których</p>

		<p>ma do dyspozycji dodatkowe 3 pkt., które może przyznać wyróżniając w ten sposób od 1 do 3 projektów z puli ocenianych przez niego 30 projektów (ocena ta jednoznacznie wskazuje na dodatkowe premiowanie punktowe wartościowych pomysłów).</p>	<p>rezultaty zostaną nisko ocenione przez eksperta (jako np. niemożliwe do osiągnięcia, czy zweryfikowania, nieadekwatne do zaplanowanych działań, czy nieuwzględniające zmiany jakościowej).</p> <p>Przedstawiciele spółdzielni socjalnych na IX Ogólnopolskim Forum Spółdzielni Socjalnych, z którymi konsultowaliśmy projekt Regulaminu zwracali uwagę, że ocena ogólna możliwa byłaby do zastosowania, ale w przypadku dwuetapowości oceny projektów (na etapie wstępnym, gdzie Oferenci przedstawiają wstępny pomysł na projekt, a następnie po jego weryfikacji są zapraszani do złożenia pełnego projektu. W sytuacji gdy zaproponowana ocena ogólna projektu ma być dokonywana obok dotychczasowej i nadal utrzymanej ceny merytorycznej należy uznać, że jej wprowadzenie jest nieuzasadnione.</p> <p>2. Ogólna ocena pomysłu odnosi się do SUBIEKTYWNEGO SPOJRZENIA i podejścia eksperta oceniającego ofertę do zakresu merytorycznego danej oferty (nie wspominając o tym, że nie wiadomo jak należałoby odnieść się do oceny wskazanej w skali B – „pomysł prawidłowy”. Nie wiadomo jak rozumieć ową prawidłowość pomysłu). To może oznaczać, że w przypadku rozbieżności ocen ekspertów (jeden ekspert uzna pomysł za szczególnie wartościowy bądź rekomendowany do dofinansowania, a drugi – za pomysł jedynie prawidłowy) oceny te (rozbieżność) będą niezrozumiałe dla oferentów, którzy będą żądali wyjaśnień i będą odwoływać się od rozbieżnych ocen.</p> <p>3. Kryteria ogólnej oceny merytorycznej nie są jednoznaczne, a przede wszystkim są niezrozumiałe i będą wpływały na ich różnorodne interpretowanie – np. ocena S – pomysł „szczególnie wartościowy” (jak rozumieć ową szczególną wartość? Czy wystarczy, że projekt realizowany jest w jednym ze wskazanych w tym kryteriów obszarów merytorycznych, aby otrzymał ocenę „S”?), A – pomysł wartościowy, B – pomysł prawidłowy (Czym różni się pomysł wartościowy od prawidłowego? Czy prawidłowy pomysł nie jest już wartościowy? Jak należałoby rozumieć ową prawidłowość pomysłu? Jak jest odniesienie do tego co jest prawidłowe?).</p>
--	--	---	--

			<p>Zważając na zasadę transparentności należy bardzo mocno pokreślić zachowanie standardów, równości stron (czyli z jednej strony potencjalnych Oferentów/Oferentów, a z drugiej strony ekspertów oceniających oferty, członków komisji konkursowej) i dostępności tych dwóch stron do jasnych i jednoznacznych zasad oceny. Każda ze stron powinna mieć na tyle dostępne informacje (zapisane w Regulaminie konkursu), aby tak samo rozumieć wskazane kryteria.</p> <p>4. Należy także zauważyć, że wprowadzanie „ogólnej oceny pomysłu” jako jednego z elementów oceny merytorycznej jest niezgodne z zapisami art. 30 ust. 1 i 4 ustawy o Narodowym Instytucie Wolności. W ustawie (w art. 30 ust. 4) jasno wskazano 5 kryteriów oceny ofert, tj.: „Przy ocenie wniosków złożonych w konkursie bierze się pod uwagę następujące kryteria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) adekwatność oferty w odniesieniu do celów programu oraz celów i potrzeb jego uczestników i organizacji zaangażowanych w jego realizację; 2) jakość planu działań zawartych w ofercie i jego realizacji; 3) potencjalny wpływ działań zawartych w ofercie na uczestników, organizacje zaangażowane w realizację oferty oraz inne podmioty będące interesariuszami działań, w tym także trwałość rezultatów działań zawartych w ofercie i jakość środków mających na celu upowszechnienie rezultatów; 4) możliwość realizacji oferty w grupie partnerskiej z uwzględnieniem doświadczenia jej członków; 5) zasadność planowanych kosztów w stosunku do celu, rezultatów i zakresu działań, które obejmuje oferta.”
3.	V. Kryteria wyboru ofert / 1. Kryteria ogólne – str. 16	Wskazanie dodatkowego kryterium strategicznego przy jednoczesnej rezygnacji z ogólnej oceny projektu.	Chcąc wyróżniać, preferować projekty odnoszące się do pomysłów wskazanych jako szczególnie wartościowe (ocena S) w proponowanej ogólnej ocenie projektu należałoby zastosować kryteria strategiczne (dodatkową punktację) odnoszącą się do preferowanych obszarów merytorycznych/tematycznych projektów wskazanych

			w ogólnej ocenie projektu przy ocenie S, tj. partycypacja publiczna, kontrola obywatelska, rozwój wolontariatu, rozwój think-tanków obywatelskich, edukacja obywatelska, rozwój instytucjonalny organizacji.
4.	V. Kryteria wyboru ofert / 2. Kryteria strategiczne – str. 17	Proponujemy, aby kryterium 1 brzmiało: „Oferta realizowana przez organizację, której roczny przychód w obszarze działalności pożytku publicznego za 2017 roku nie przekracza 100 tys. zł.”.	Proponujemy, aby kryterium strategiczne dot. wysokości przychodu odnosiło się do przychodów w ramach działalności pożytku publicznego (tj. działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego) prowadzonej przez podmioty uprawnione do składania ofert. Jest to o tyle istotne, że w sytuacji prowadzenia przez organizację pozarządową czy spółdzielnię socjalną działalności gospodarczej wysokość przychodu wskazywanego w ofercie odnosi się do całości przychodów (uwzględniających także działalność gospodarczą danego podmiotu). W sytuacji gdy organizacje pozarządowe są zachęcane do dywersyfikacji źródeł swojego finansowania, w tym szczególnie poprzez prowadzenie działalności gospodarczej i w sytuacji gdy spółdzielnie socjalne są uprawnione do aplikowania o środki w obszarze ich działalności pożytku publicznego należałoby jasno wskazać, że przychód, który należy wskazać odnosi się jedynie do działalności pożytku publicznego danego podmiotu, w ramach której ma być realizowany przedstawiony projekt.
5.	V. Kryteria wyboru ofert / 3. Formułowanie list rankingowych – str. 22	Proponujemy, aby lista rankingowa tworzona była w pierwszym rzędzie na podstawie merytorycznej oceny punktowej, a ogólna ocena pomysłu miała funkcję pomocniczą.	W zapisach projektu Regulaminu wskazano, że: „Następnie tworzona jest lista rankingowa ofert dla każdego priorytetu na podstawie wyniku oceny merytorycznej i strategicznej, uszeregowana zgodnie z wynikiem łącznej oceny pomysłu, a następnie, w ramach poszczególnych łącznych ocen pomysłu – zgodnie z liczbą uzyskanych punktów.” – co w naszej ocenie oznacza, że lista rankingowa tworzona jest w pierwszym rzędzie na podstawie oceny ogólnej pomysłu, a ocena merytoryczna (określona ustawowo) pełni rolę drugorzędną – podczas gdy ocena merytoryczna (punktowa – odnosząca się do 5 szczegółowych kryteriów oceny) powinna być wiodąca.

6.	VII. Dofinansowanie oferty. / Zawarcie umowy – str. 25	<p>Proponujemy rozszerzenie wskazujące przykładowe obszary niezgodności oferty z oświadczeniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> oświadczenie złożone razem z ofertą (np. dotyczące spełnienia kryteriów strategicznych, odnoszące się do wpisywania się projektu w obszar działalności pożytku publicznego prowadzonej przez organizację bądź podmiot uprawniony) okaże się niezgodne ze stanem faktycznym, 	<p>Zaproponowane rozszerzenie przykładowego zakresu niezgodności oświadczenia z zakresem oferty dotyczy sytuacji gdy organizacja nie prowadząca danej działalności merytorycznej (tj. w przypadku, której zakres merytoryczny projektu nie pokrywa się z zakresem jej działalności statutowej) ubiega się o środki na realizację zadań, które nie wpisują się w jej działalność statutową.</p>
7.	Część A – Zasady przyznawania dotacji / IX. Dysponowanie środkami uwolnionymi –	<p>Proponujemy usunięcie zapisu dotyczącego możliwości ingerencji Dyrektora NIW w ocenę merytoryczną projektu (dotyczy to zapisu: „Dyrektor NIW-CRSO podejmując</p>	<p>Zaproponowany zapis dot. ingerencji Dyrektora NIW w odniesieniu do oceny merytorycznej jest niejasny i budzi wątpliwości co do rzetelności oceny ekspertów, jak i możliwości wpływania na wynik oceny przez Dyrektora NIW. Nie jest jasne jak należy rozumieć „ewentualne błędy w ocenie merytorycznej” – tak sformułowana możliwość dająca prawo ingerencji w ocenę merytoryczną pozwala na zmienianie jej w przypadku oceny ekspertów, która może subiektywnie być uznana za</p>

	str. 30	rozstrzygnięcie, o którym mowa powyżej, bierze pod uwagę ewentualne błędy w ocenie merytorycznej mające wpływ na decyzję o dofinansowania, a także gotowość do realizacji projektu przy zmienionych warunkach – dotyczącą uwzględnienia oferty w rozstrzygnięciach dotyczących dofinansowania ze środków uwolnionych.”)	<p>błąd/błędą (np. uznanie, że zakwalifikowanie oceny ogólnej pomysłu do danej kategorii jest błędem i powinno być ocenione wyżej bądź niżej).</p> <p>Dla przykładu: NIW-CRSO powinno wprowadzić taki system sprawdzania ocen dokonywanych przez ekspertów, który pozwalałby na weryfikowanie poprawności przyznawania 0 punktów w ocenie merytorycznej. Może zdarzyć się taka sytuacja, że ekspert podczas oceny merytorycznej nie wpisuje ilości punktów (przeoczył wpisanie punktacji – pozostaje więc liczba 0). By eliminować tego typu przeoczenia należałoby wprowadzić w generatorze walidację punktacji na poziomie oceny 0 (generator w takiej sytuacji mógłby weryfikować o cenę na poziomie 0 pkt. poprzez komunikat przy zatwierdzaniu oceny dot. zweryfikowania poprawności przyznanej punktacji i kliknięcia 0, w przypadku gdy rzeczywiście przyznano 0 pkt.).</p>
8.	Część C – załączniki / Załącznik nr 1 wzór oferty – str. 37	Analiza ryzyka wystąpienia w projekcie - Ryzyka powinny być identyfikowane na poziomie całego projektu (to Oferent powinien móc wybrać – wskazać działania, w których zidentyfikował możliwość wystąpienia ryzyka).	Ryzyka powinny być identyfikowane na poziomie całego projektu, a nie do poszczególnych zadań/działań w projekcie. Należałoby wprowadzić zmianę na poziomie generatora, aby można było samodzielnie wskazywać do którego zadania/działania w projekcie jest przypisane dane ryzyko. Wprowadzenie „na sztywno” wymogu dot. wskazywania ryzyka do każdego zadania w projekcie bardzo często skutkuje tym, że Oferenci wymyślają ryzyka, bądź identyfikują je na siłę (np. są one nieadekwatne do zakresu działania).